

Erken Ergenlik (10-13) Döneminde Olan Bireylerin Ebeveynlerinin Cinsel İletişim Dilinin İncelenmesi

Examination of Parents' Sexual Communication Language of Individuals in Early Adolescence (10-13) Period

ÖZET

Bu araştırmada erken ergenlik döneminde olan bireylerin ebeveynlerinin cinsel iletişim dilinin incelenmesi amaçlanmıştır. Araştırmada kolayda örnekleme yöntemi ile veriler toplanmıştır. Veri toplama metodu olarak çevrimiçi anket yöntemi kullanılmıştır. Bu doğrultuda Antalya'nın Alanya ilçesinde faaliyet gösteren bir devlet okulunda okuyan 250 öğrencinin anne veya babası araştırmaya dahil edilmiştir. Söz konusu kişilerden toplanan veriler SPSS 20 ile analiz edilmiştir. Yapılan analizler sonucunda ebeveynlerin cinsel iletişim dilini kısmen doğru kullandıkları tespit edilmiştir. Başka bir deyişle çocuklarıyla cinsel sorunlarını konuşurken konunun içeriğine ve çocuklarının beden dillerine kısmen de olsa dikkat ederek hareket ettikleri görülmüştür. Bununla birlikte ebeveynlerin kaygı düzeylerinin düşük ve süreci iyi yönettikleri tespit edilmiştir. Yapılan farklılık analizleri sonucunda ebeveynlerin cinsel iletişim dilini kullanma düzeylerinin bazı demografik özellikleri açısından farklılık gösterdiği belirlenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Cinsel Eğitim, Cinsel İletişim, Ebeveynler için Cinsel İletişim.

ABSTRACT

In this study, it was aimed to examine the sexual communication language of the parents of individuals in early adolescence. In the study, data were collected by convenience sampling method. Online survey technique was used as data collection method. In this direction, the parents of 250 students studying at a public school operating in the Alanya district of Antalya were included in the study. The data collected from the people in question were analyzed with SPSS 20. As a result of the analysis, it was determined that the parents used the sexual communication language partially correctly. In other words, it was observed that while talking about their sexual problems with their children, they acted partially by paying attention to the content of the subject and their children's body language. However, it was determined that the anxiety levels of the parents were low and they managed the process well. As a result of the analysis of the differences, it was determined that the level of use of the sexual communication language of the parents differed in terms of some demographic characteristics.

Keywords: Sex Education, Sexual Communication, Sexual Communication for Parents

GİRİŞ

İletişimin sözcüğünün Latince karşılığı olan “communicare” sözcüğünün, dilimizde; iletişim, olmaktadır. Tam olarak manası ise “ortak kılma, ortaklık yahut topluluk” anlamına gelmektedir. Bir başka deyişle, arzulanan sonuçlara ulaşılması ve davranışlara tesir etmesi amacıyla kişiler arasında sözlü veya sözsüz yöntemlerle anlayış sağlama demektir. Buradan yola çıkarak şu sonuç elde edilmiştir: İletişimin sağlanabilmesi adına müşterek anlam taşıyan kavram ve sembollerin varlığı ve vasıtası ön şart durumundadır (Arıcan, 2020).

Gelişmeye ve değişmeye devam eden iletişim kavramı; bilgi üretmek, transfer etmek ve anlamlandırmak olarak tanımlanmaktadır. Genel anlamda, iletişimin meydana gelmesi için iki sistem gereklidir iki birimin birbiriyle duygu, bilgi, düşünce alışverişidir (Dökmen, 2016).

İnsan diğer insanlarla iletişim kurma ihtiyacına sahiptir. İletişim, insanlığı bugün ki noktaya taşıyan ve toplumların şekillenmesinde önemli bir rol oynamıştır. Toplumun en küçük yapı taşı olan ailede de bireylerin birbirleri ile duygu, düşünce ve bilgi alışverişinde bulunabilmesi için iletişime ihtiyaç duyulmaktadır (Yavuzer, 2005).

Anne babanın birbirleri ile iletişim şekilleri, çocukların sosyal çevre ile kuracakları iletişime rehberlik etmektedir. Aile içi iletişimin olgunlaşması için önce ebeveynlerin birbirleri ile iletişiminin sağlam olması gerekmektedir. Anne-babanın ergeni aktif bir biçimde dinlemesi ve ergene karşı dürüst, şeffaf olması, ergenin duygu ve düşüncelerini ifade etmesinde önemli olabilmektedir. Bunun yanı sıra ailede çocuğun ayrı bir birey olarak kabul görülmemesi, kuşak çatışmalarına bağlı mesajların anlaşılabilmesi, duygu ve düşüncelerin rahatça ifade edilememesi gibi bireyler arası iletişim hataları ailedeki paylaşımı olumsuz yönde etki etmektedir. Gelecekte yetişkin olacak çocukların gelişiminin sağlam olabilmesi için aile içi iletişiminin üzerinde durulması ve konunun ele alınarak irdelenmesi gerekmektedir. Eşlerin birbirleri ile kurdukları iletişim, annenin çocuğu ile babanın çocuğu ile ve çocukların da birbirleri ile kurduğu iletişim aile hakkında yol gösterici olmaktadır (Şahin ve Aral, 2012; Üçok, 2014).

Duygu Ayhan¹

How to Cite This Article

Ayhan, D. (2023). “Erken Ergenlik (10-13) Döneminde Olan Bireylerin Ebeveynlerinin Cinsel İletişim Dilinin İncelenmesi”, International Academic Social Resources Journal, (e-ISSN: 2636-7637), Vol:8, Issue:45; pp:1977-1988. DOI: <http://dx.doi.org/10.29228/ASRJOURNAL.67390>

Arrival: 29 October 2022
Published: 31 January 2023

Academic Social Resources Journal is licensed under a Creative Commons Attribution-NonCommercial 4.0 International License.

¹ Dr., Üsküdar Üniversitesi, İstanbul, Türkiye

İletişim doğum ile başlayıp ölene kadar devam eder ve yaşam döngüsü içerisinde birey pek çok gelişim sürecinden geçmektedir. Bazı dönemlere kriz yaratan durumlar eşlik etmektedir. Ergenlik dönemi de bireyin üzerinde yarattığı dalgalanmalardan dolayı hem ergen hem de ebeveynleri için birçok değişime maruz kaldığı ve bu değişimlere ayak uydurulması gereken gelişimsel krizlerin yaşandığı bir dönemdir. Fiziksel ve duygusal süreçlerin yer aldığı, cinsel ve psikososyal gelişme ile başlayan, bireyin bağımsızlığını, kimlik oluşumunu ve üretkenliğini elde ettiğinde sonra eren bir dönemdir (Keçialan,2013). Bu dönemdeki hızlı büyüme, cinsel dürtü artışı, kimliğin tam oluşmaması gibi etkenlerle problemlerle yüklü bir dönem olarak tanımlanmaktadır (Öztürk,1997).

Ergen bir taraftan değişimlere ayak uydurmaya çalışırken diğer taraftan bireyselleşme çabası içerisindeydir. Kimliğini sorguladığı, kendini bulma arayışında olduğu bu dönemde ailelerindeki iletişim biçimlerinin etkisi altında kalarak benliklerini oluştururlar (Özmen, 2007) Bu süreçte anne-baba ve çocuk arasındaki iletişim büyük önem taşımaktadır. Ebeveynler ve ergenler özellikle ergenliğin ilk dönemlerinde (erken ergenlik) ebeveynlik tutumları konusunda önemli ölçüde farklı görüşlere sahip olmalarına rağmen ergenliğin ilerleyen süreçlerinde fikir anlaşmazlıkları giderek azalmaktadır (Mastrotheodoros ve diğerleri, 2019).

Şen (2011), anne babanın desteklenerek ergen için sağlıklı bir sosyalleşme sürecinin olabileceğini, ergenlerin kendilerine ve sosyal çevrelerine uyumlu bir yaşam sürebileceklerini, özellikle babaların daha aktif katılımlarına yönelik çalışmaların hem aile hem de toplum için ciddi katkılar sağlayacağını belirtmektedir.

Karataş, Sertelin Mercan ve Düzen (2016) tarafından ergen ebeveyn ilişkilerine yönelik düşünce ve algılarının incelendiği nitel çalışmada; ebeveynleriyle olan ilişkilerini “iyi” olarak değerlendiren ergenler ebeveynlerini iyi olarak değerlendirmek için birçok gerekçeden bahsetmişlerdir. Bu gerekçeler; ebeveynin ergene güveniyor olması, isteklerini yerine getirmesi, ona karşı anlayışlı olması, ebeveyniyle ortak karar alabilmesi ve ebeveynin ergenle arkadaş gibi olmasıdır. Çalışmada ebeveyn(ler)iyile olumlu ilişkiler geliştirdiklerini belirten ergenler ebeveyn(ler)in destekleyici ve anlayışlı yönünü vurgulamışlardır.

Ergenlik dönemini sağlıklı atlatabilmek için sağlıklı iletişim önemlidir. İletişim hayatın her döneminde önemli olmakla birlikte gelişim dönemlerinin farkında olarak yaklaşmak ergenin dünyasını anlamak onun kendini güvende hissetmesini ve daha kolay ifade etmesine yardımcı olmaktadır. Ergenin yaşadıklarını, endişelerini, kaygılarını, korkularını, sevinçlerini anne babası ile paylaşabileceği sağlıklı iletişim ortamının oluşturulması önem taşımaktadır. Sağlıklı aile içi ilişkilerde bireyler birbirlerine karşı, dürüst, açık, doğru ve içten davranmalıdırlar. İletişimde saydamlık olarak tanımlanan bu durum ilişki şekli daha sağlıklı yürütmesinde etkin rol oynar (Küçükali, 2018). Sadece ergenin açık, samimi ve dürüst olması değil aynı hassasiyetle ebeveynlerin de saydam olarak kendilerinin ifade etmeleri önemlidir.

Küçükali (2018) aile üyeleri arasında istenilen davranışların ortaya konulmasında aile içi iletişimin oldukça önemli olduğunu belirtmiş, duygu, düşünce, istek ve ihtiyaçlar daha anlaşılabilir ve aile üyelerinin birbirine saygı duyarak ve empati kurarak sağlıklı bir aile ortamı oluşturulabildiğini belirtmektedir.

Aile içi iletişimin sağlıklı olması ergenlik dönemini için son derece önemlidir. Ailede cinsel iletişim ve cinselliğin konuşulabiliyor olması da pek çok olumsuzluğa karşı koruyucu etkisi olduğu bilinmektedir. Çocukların ve gençlerin cinsel bilgilendirme ve eğitimleri konusunda aileler ve eğitim kurumları birinci derecede sorumlulardır (Taşçı,2010).

Ülkemizde cinsellik hakkında konuşmak hala tabu olarak kabul edilmektedir. Cinsellik kişinin bireysel mutluluğunu, başarısını ve çevresi ile olan ilişkilerini büyük ölçüde etkileyen önemli bir unsurdur. Bu sebeple cinsel eğitimin önemi ve gerekliliği göz ardı edilemez bir gerçektir. Cinsel eğitim, çocuklar ve yetişkinler arasında olan, çocuğun cinsellik konusunda ihtiyaç duyduğu bilgilere doğru, güvenilir bir şekilde ulaşabilmesini amaçlayan özel bir eğitimidir (İşler ve Gürşimşek, 2018).

Kültürel yapımız doğrultusunda, ailelerde cinsel konular konuşulamamakta aynı zamanda ebeveynlerin büyük bir kısmı cinsel eğitim bilgileri yetersiz kalmaktadır. Dolayısıyla çocuklar ve gençler, cinsel konulardaki bilgilere, medya, pornografik materyaller ve arkadaşlarından öğrendikleri kulaktan dolma bilgilerden oluşturmaktadır. Bu kaynaklardan edinilen cinsel bilginin, ergen bireye hiç bir katkısı olmamakla birlikte pek çok zarara yol açmakta, bu zararlardan korunmak için çareler aranmaktadır (Taşçı, 2010).

Ergenlerin cinsellikle ilgili ilk bilgileri edindikleri kişi/ kurum cinsiyet ve aile tipine göre incelendiğinde, erkeklerde cinsellikle ilgili ilk bilgilerin alınmasında arkadaşların payının daha yüksek olduğu saptanmıştır. Cinsellik konusunda, ergenlerin, sorularına daha doğru ve sağlıklı cevaplar alabilmesi için halihazırdaki programların artırılarak geliştirilmesi gerekmektedir (Şen,2011).

Özellikle cinsellik konusunda doğru bilgiye ulaşmak zordur dolayısıyla fizyolojik ve psikolojik pek çok değişimin yaşandığı ergenlik döneminde, ergenin bilgi edinebileceği öncelikli kişiler aile bireyleridir. Ebeveynlerin çocuklarıyla cinsellik hakkında iletişim kurabilmeleri için cinsellik ile ilgili bilgi sahibi olmaları önemlidir (Bacıoğlu ve Tezel 2020) .Dolaysıyla anne babaların cinsel eğitim hakkında bilgi düzeyleri ve cinsel iletişim dilinin önemli olduğu düşünülmektedir. Bu çalışmada erken ergenlik döneminde olan bireylerin, anne babalarının cinsel eğitim

hakkında bilgi düzeyleri ve cinsel iletişim dili saptanmaya çalışılacaktır. Doğumdan önce başlayan ve büyümenin bir parçası olan cinselliğe ilişkin anne babaların çocuklarıyla oluşturdukları cinsel iletişim dilinin incelenmesi amaçlanmaktadır. Bu amaç doğrultusunda çalışmada aşağıdaki sorulara yanıtlar aranmaktadır:

- ✓ Ebeveynlerin çocuklarıyla cinsellik hakkında ki konularda konuşma yaparken hissettikleri duygular nelerdir?
- ✓ Anne ve babaların cinsel eğitim sırasında kullandıkları iletişim dili arasında fark var mı?
- ✓ Ebeveynlerin öğrenim düzeyine göre cinsel eğitimde kullandıkları iletişim dili farklılık göstermekte mi?
- ✓ Ebeveynlerin yaşına göre cinsel eğitimde kullandıkları iletişim dili farklılık göstermekte mi?
- ✓ Çocukların cinsiyetine göre cinsel eğitimde kullandıkları iletişim dili farklılık göstermekte mi?

GEREÇ VE YÖNTEM

Bu araştırma, nicel araştırma yöntemlerinden tarama modeli ile gerçekleştirilmiştir. Bu modelde; araştırmaya konu olan birey, olay veya nesne hakkında bir yargıya ulaşmak için evrendeki tüm elemanlar ya da evrenden alınan bir örneklem üzerinde kendi koşullarına bağlı kalınarak çalışılır (Karasar, 2014).

Araştırmanın Katılımcıları

Araştırma, Antalya ilinin Alanya ilçesinde bir devlet okulunda bulunan 6., 7. ve 8. sınıflarından kolayda örnekleme yöntemi ile belirlenen 250 öğrencinin ebeveynleri ile gerçekleştirilmiştir. Araştırmaya 170 anne ve 80 baba katılmıştır. Araştırma örneklemine dahil olan katılımcılara ait demografik bilgiler ebeveyn rolü, eğitim düzeyi, yaş, çalışma durumu, gelir durumu, çocuk sayısı, çocukların cinsiyeti ve aile tipi değişkenlerine göre sınıflandırılmıştır. Katılımcılardan elde edilen demografik bulgular Tablo 1’de verilmiştir.

Değişken		f	%
Ebeveyn Rolü	Anne	170	68,0
	Baba	80	32,0
Yaş	18-35 Yaş	33	13,2
	36-45 Yaş	175	70,0
	46 Yaş ve Üstü	42	16,8
Eğitim Düzeyi	İlköğretim	47	18,8
	Lise	59	23,6
	Ön Lisans	46	18,4
	Lisans	72	28,8
Çalışma Durumu	Lisansüstü	26	10,4
	Çalışıyorum	126	50,4
	Çalışmıyorum	114	45,6
Gelir Durumu	Emekliyim	10	4,0
	Yok	40	16,0
	2400-5000 TL	53	21,2
	5001-10000 TL	80	32,0
	10001-15000 TL	55	22,0
	15001-20000 TL	10	4,0
Çocuk Sayısı	20001 TL ve üzeri	12	4,8
	Tek Çocuk	44	17,6
	2 Çocuk	142	56,8
	3 Çocuk	43	17,2
Çocukların Cinsiyeti	4 Çocuk ve Üzeri	21	8,4
	Sadece kız çocuğu olanlar	55	22,0
	Hem kız hem erkek çocuğu olanlar	124	49,6
Aile Tipi	Sadece erkek çocuğu olanlar	71	28,4
	Tek Ebeveynli Aile	30	12,0
	Çekirdek Aile	204	81,6
Genel Toplam	Geniş Aile	16	6,4
		250	100

Araştırmaya 170 (%68) anne ve 80 (%32) baba olmak üzere toplam 250 ebeveyn katılmıştır. Ebeveynlerin 33’ü (%13,2) 18-35 yaşlarında, 175’i (%70) 36-45 yaşlarında, 42’si (%16,8) 46 ve üzeri yaşadadır. Anne ve babaların 47’si (%18,8) ilköğretim, 59’u (%23,6) lise, 46’sı (%18,4) ön lisans, 72’si (%28,8) lisans ve 26’sı (%10,4) lisansüstü eğitime sahiptir. Çalışma durumları açısından; ebeveynlerin 126’sı (%50,4) çalışmaktadır, 114’ü (%45,6) çalışmamaktadır. Geriye kalan 10 kişi (%4) ise emekli olduğunu belirtmiştir. Ebeveynlerden 40’ının (%16) geliri yoktur. Söz konusu kişilerin ev kadınları oldukları araştırmacı tarafından tespit edilmiştir. 53’ünün (%21,2) 2400-5000 TL, 80’inin (%32) 5001-10000 TL, 55’inin (%22) 10001-15000 TL, 10’unun (%4) 15001-20000 TL geliri varken, 20001 TL ve üzerinde geliri olanların sayısı ise 12 (%4,8)’dir. Araştırmaya katılan ebeveynlerden 2 çocuklu (n=142) olanların sayısının daha fazla olduğu görülmektedir. Söz konusu ebeveynlerden 55’inin (%22) sadece kız

çocuğu, 124'ünün (%81,6) hem kız hem erkek çocuğu, 71'inin (%28,4) de sadece erkek çocuğu vardır. Bununla birlikte araştırmaya katılanları çoğunluğu (n=204) çekirdek aileye mensuptur.

Veri Toplama Araçları

Araştırmada anne ve babaların demografik bilgilerini elde etmek için “Genel Bilgi Formu” kullanılmıştır. Artan, Ceylan ve Kurnaz Adıbatmaz (2020) tarafından geliştirilen “Ebeveynler İçin Algılanan Cinsel İletişim Ölçeği” kullanılmıştır. Ölçeğin güvenilirliği 0.71 olarak bulunmuştur. Ölçek 23 madde ve içerik, beden dili, süreci yönetme ve kaygı alt boyutlarından oluşmaktadır. Ölçeğin 1-7. maddeleri içeriği, 8-12. Maddeleri, beden dilini, 13-19. maddeleri süreci yönetmeyi ve 20-23. maddeler de kaygıyı ölçmektedir. Ölçek 4'lü Likert tipinde puanlanmaktadır. Ölçekte içerik, beden dili ve süreci yönetme yer alan alt boyutlarda ters puanlanan madde bulunmamaktadır. Buna rağmen kaygı altı boyutunu ölçen maddeler ters puanlama yöntemiyle puanlanmaktadır. Ölçekteki bütün alt boyutlar için yüksek puanlar ebeveynlerin cinsel iletişim dilinin uygun olduğunu göstermektedir. Ölçek, Google Survey' de form olarak hazırlanmış, katılımcılara whatsapp yoluyla ulaştırılmıştır.

Veri Analizi

Antalya'nın Alanya ilçesindeki bir devlet okulunda okuyan 6., 7. Ve 8. Sınıf öğrencilerinin ebeveynlerinden toplanan veriler SPSS 20 ile analiz edilmiştir. Bu kapsamda öncelikle araştırmada kullanılan ölçeğin yapısal geçerlilik ve güvenilirliğine bakılmıştır. İkinci aşamada ebeveynlerin cinsel iletişim düzeylerini belirlemek için verilen cevapların aritmetik ortalamaları hesaplanmıştır. Ebeveynlerin cinsel iletişim düzeyleri “1.00-1.75 = Bana hiç uygun değil; 1.76-2.50 = Bana hiç uygun değil; 2.51-3.25 = Bana kısmen uygun; 3.26-4.00 = Bana tümüyle uygun değil” değer aralıkları dikkate alınarak yorumlanmıştır (Özdamar, 2001: 145). Üçüncü aşamada cinsel iletişim düzeyinin ebeveynlerin demografik özellikleri açısından nasıl bir seyir izlediği analiz edilmiştir. Bu doğrultuda farklılık testlerinden Independent Sample T testi ve One-Way ANOVA testinden yararlanılmıştır. Elde edilen bulgular çalışmanın ilgili bölümlerinde değerlendirilmiş ve çeşitli öneriler geliştirilmiştir.

BULGULAR

Araştırmanın bu bölümünde, veri toplama araçları ile katılımcılardan elde edilen verilerle yürütülen analiz sonuçlarına ilişkin bulgulara yer verilmiştir.

Yapısal Geçerlilik ve Güvenirlik Bulguları

Yapı geçerliği, ölçülen özelliğin ne olduğu ile ilgilidir ve bunu test etmek için en yaygın kullanılan yöntem faktör analizidir. Faktör analizinin, açıklayıcı ve doğrulayıcı olmak üzere iki çeşidi vardır (Yaşlıoğlu, 2017, s. 75). Daha önce geçerlilik ve güvenirlilik çalışması yapılan “Ebeveynler İçin Cinsel İletişim Ölçeği” için Açıklayıcı Faktör Analizi (AFA) tercih edilmiştir (Büyüköztürk vd., 2004, s. 117). AFA sonucunda elde edilen yapı doğrultusunda veri setinin güvenilirliğine bakılmıştır. Bu çerçevede yaygın olarak tercih edilen Cronbach Alpha katsayısı dikkate alınmıştır. Tablo 2'de “Ebeveynler İçin Cinsel İletişim Ölçeği” ile ilgili AFA ve güvenirlilik sonuçları gösterilmiştir.

Tablo 1: AFA ve Güvenirlik Sonuçları

İfadeler	1	2	3	4	α
CI-2	0,911				0,954
CI-1	0,907				
CI-3	0,900				
CI-5	0,892				
CI-4	0,873				
CI-6	0,851				
CI-7	0,848				
CI-11		0,905			0,924
CI-8		0,884			
CI-12		0,873			
CI-9		0,871			
CI-10		0,826			
CI-18			0,758		0,844
CI-15			0,723		
CI-13			0,723		
CI-17			0,719		
CI-19			0,709		
CI-16			0,704		
CI-14			0,695		
CI-22				0,811	0,797
CI-23				0,788	
CI-21				0,776	
CI-20				0,763	
Öz Değerler	5,789	3,900	3,467	2,423	
Varyans Açıklama Oranı	25,171	16,956	15,076	10,535	
Toplam Varyans Açıklama Oranı	25,171	42,127	57,203	67,738	0,772
Kaiser-Meyer-Olkin (KMO)				0,844	
Bartlett testi:χ^2			3909,639	p=0,000	

**1: İçerik; 2: Bedeni Dili; 3: Süreci Yönetme; Kaygı

Ebeveynlerden toplanan veriler üzerine varimax rotasyonlu temel bileşenler (principal components) yöntemine göre AFA testi uygulanmıştır. “Ebeveynler İçin Cinsel İletişim” ölçeğinin KMO değeri 0,844 ve Bartlett değeri $p<0,01$ olarak anlamlı çıkmıştır. Bu değerler, “Ebeveynler İçin Cinsel İletişim” ölçeği kullanılarak toplanan verilerin yapısal geçerlilik için yeterli olduğuna işaret etmektedir. Ebeveynlerin çocuklarıyla kurdukları cinsel iletişimi ortaya koyan veri setinin, toplam varyansın %67,738’ünü açıkladığı tespit edilmiştir. Ebeveynler İçin Cinsel İletişim Ölçeğini geliştiren Artan, Ceylan ve Kurnaz Adıbatmaz (2020), ölçeğin 4 alt boyuttan oluştuğunu tespit etmiştir. Bu çalışmada da benzer yapı elde edilmiştir. Boyutları oluşturan ifadelerden yola çıkılarak birinci boyuta; içerik, ikinci boyuta; beden dili; üçüncü boyuta; süreci yönetme ve son boyuta; kaygı adı verilmiştir. İçerik alt boyutunun faktör yükü 0,84-0,91; Beden dili boyutunun faktör yükleri 0,82-0,90; süreci yönetme boyutunun faktör yükleri 0,69-0,75 ve kaygı boyutunun faktör yükleri 0,76-0,81 arasında değişmektedir. Dolayısıyla faktör yüklerinin 0,35’ten büyük olması gerektiği düşüncesi doğrultusunda, ölçekle ilgili veri setinin faktör yükleri de kabul edilir düzeydedir (Tabachnick ve Fidell, 2013). Ölçeğin genel güvenilirlik katsayısı $\alpha=0,772$ olarak tespit edilmiştir. Alfa katsayılarından hareketle ölçeğin oldukça güvenilir olduğunu söylemek mümkündür (Akgül ve Çevik, 2003: 436).

Ebeveynlerin Cinsel İletişim Dillerine Düzeylerine İlişkin Bulgular

Katılımcı ebeveynlerin cinsel iletişim diline ilişkin algılarının belirlenmesinde ortalama ve standart sapma değerlerine bakılmıştır. Söz konusu değerler Tablo 3’te sunulduğu şekildedir.

Tablo 2: Ebeveynlerin Cinsel İletişim Düzeylerine İlişkin Bulgular

Değişkenler	N	Min.	Max.	\bar{X}	σ
Cinsel İletişim Dili Genel Düzey	250	1,74	3,74	3,007	0,438
İçerik Boyutu	250	1,00	4,00	2,870	0,958
Beden Dili Boyutu	250	1,00	4,00	2,997	0,928
Süreci Yönetme Boyutu	250	1,00	4,00	3,288	0,724
Kaygı Boyutu	250	1,00	4,00	2,229	0,940

Tablo 3’teki aritmetik ortalama değerleri incelendiğinde; ebeveynlerin cinsel iletişim dilini kısmen doğru kullandıkları tespit edilmiştir ($\bar{X}=3,00$). Dolayısıyla ebeveynlerin çocuklarıyla cinsel sorunlarını konuşurken içeriğe ($\bar{X}=2,87$) kısmen de olsa dikkat ederek ve beden dillerini ($\bar{X}=2,99$) kısmen de olsa her zamanki gibi kullanarak

harekete ettikleri söylenebilir. Bununla birlikte ebeveynlerin kaygı ($\bar{X}=2,22$) düzeylerinin düşük ve süreci iyi yönettikleri ($\bar{X}=3,28$) tespit edilmiştir.

Cinsel İletişim Dilinin Ebeveynlerin Demografik Özellikleri Açısından Karşılaştırılması

Katılımcı ebeveynlerin cinsel iletişim dilini kullanabilme düzeyleri ebeveynlik rollerine, yaş, eğitim düzeyi, çalışma durumu, gelir durumu, çocuk sayısı, çocukların cinsiyeti ve aile tipi değişkenleri açısından karşılaştırılmıştır. Bu kapsamda Independent Sample T testi ve One-Way ANOVA testi kullanılmıştır. Bu çerçevede ebeveyn rolü değişkenine göre cinsel iletişim dilini kullanma düzeyinde anlamlı bir farklılığın görülüp görülmediği test edilmiştir. İlgili sonuçlar Tablo 4'te gösterildiği şekildedir.

Tablo 3: Cinsel İletişim Dilini Kullanma Düzeyinin Ebeveynlerin Rollerini Açısından Karşılaştırılması

Ebeveyn Rolü		N	\bar{X}	σ	t	p
Cinsel İletişim Dili	1. Anne	170	2,968	0,451	-2,063	0,040*
	2. Baba	80	3,090	0,399		
İçerik	1. Anne	170	2,773	1,019	-2,338	0,020*
	2. Baba	80	3,075	0,781		
Beden Dili	1. Anne	170	3,028	0,960	0,760	0,448
	2. Baba	80	2,932	0,857		
Süreci Yönetme	1. Anne	170	3,241	0,721	-1,494	0,136
	2. Baba	80	3,387	0,722		
Kaygı	1. Anne	170	2,241	0,942	0,298	0,766
	2. Baba	80	2,203	0,943		
Toplam		250				

*p<0,05

Araştırmaya katılan babaların cinsel iletişim dilini annelerden daha doğru kullandıkları belirlenmiştir (t=-2,063; p=0,040). Ebeveynlerin beden dilini kullanma, süreci yönetme ve kaygı düzeyleri birbirine yakın çıkmıştır. İçerik boyutunda ise bir farklılığın olduğu göze çarpmakla birlikte babaların, annelerden daha fazla konunun içeriğine göre çocuklarıyla cinselliği doğru konuşabildikleri tespit edilmiştir (t=-2,338; p=0,020).

Katılımcı anne ve babaların yaşlarına göre cinsel iletişim dilini kullanma düzeylerinde anlamlı bir farklılığın görülüp görülmediği test edilmiş ve ilgili sonuçlar Tablo 5'te verilmiştir.

Tablo 4: Cinsel İletişim Dilini Kullanma Düzeyinin Ebeveynlerin Yaşları Açısından Karşılaştırılması

Yaş		N	\bar{X}	σ	F	p	Tukey
Cinsel İletişim Dili	1. 18-35 Yaş	33	2,824	0,428	4,170	0,017*	2>1
	2. 36-45 yaş	175	3,053	0,409			
	3. 46 Yaş ve Üstü	42	2,960	0,525			
İçerik	1. 18-35 Yaş	33	2,567	1,080	2,057	0,130	-
	2. 36-45 yaş	175	2,933	0,936			
	3. 46 Yaş ve Üstü	42	2,846	0,922			
Beden Dili	1. 18-35 Yaş	33	3,042	0,877	0,747	0,475	-
	2. 36-45 yaş	175	3,027	0,917			
	3. 46 Yaş ve Üstü	42	2,838	1,013			
Süreci Yönetme	1. 18-35 Yaş	33	3,186	0,657	0,609	0,545	-
	2. 36-45 yaş	175	3,320	0,708			
	3. 46 Yaş ve Üstü	42	3,234	0,837			
Kaygı	1. 18-35 Yaş	33	2,628	0,910	3,501	0,032*	1>2
	2. 36-45 yaş	175	2,168	0,938			
	3. 46 Yaş ve Üstü	42	2,166	0,918			
Toplam		250					

*p<0,05

Ebeveynlerin yaşlarına göre cinsel iletişim dilini kullanma düzeyleri (F=4,170; p=0,017) ile alt boyut olan kaygı düzeyleri (F=3,501; p=0,032) arasında anlamlı farklılık vardır. Tukey sonuçlarına göre; yaşı 36-45 arasında olan anne ve babaların cinsel iletişim dilini 18-35 yaşlarında olan anne ve babalardan daha doğru kullandıkları; buna karşın 18-35 yaşlarında olan anne ve babaların, 36-45 yaşlarında olan anne ve babalardan daha fazla kaygılandıkları tespit edilmiştir.

Katılımcıların eğitim durumlarına göre cinsel iletişim dilini kullanma düzeylerinde anlamlı bir farklılığın olup olmadığı test edilmiş ve ilgili sonuçlar Tablo 6'da verilmiştir.

Tablo 5: Cinsel İletişim Dilini Kullanma Düzeyinin Ebeveynlerin Eğitim Durumları Açısından Karşılaştırılması

Eğitim Durumu		N	\bar{X}	σ	F	p	Tukey
Cinsel İletişim Dili	1. İlköğretim	47	2,956	0,447	2,708	0,031*	5>4
	2. Lise	59	3,014	0,463			
	3. Ön Lisans	46	3,063	0,440			
	4. Lisans	72	2,922	0,431			
	5. Lisansüstü	26	3,225	0,305			
İçerik	1. İlköğretim	47	2,711	1,047	5,033	0,001*	5>1 5>2 5>4
	2. Lise	59	2,905	0,915			
	3. Ön Lisans	46	2,968	0,720			
	4. Lisans	72	2,638	1,054			
	5. Lisansüstü	26	3,544	0,625			
Beden Dili	1. İlköğretim	47	2,855	0,860	0,801	0,525	-
	2. Lise	59	3,111	0,877			
	3. Ön Lisans	46	3,121	0,836			
	4. Lisans	72	2,938	1,038			
	5. Lisansüstü	26	2,938	0,998			
Süreci Yönetme	1. İlköğretim	47	3,346	0,632	0,739	0,566	-
	2. Lise	59	3,227	0,803			
	3. Ön Lisans	46	3,208	0,665			
	4. Lisans	72	3,283	0,764			
	5. Lisansüstü	26	3,472	0,685			
Kaygı	1. İlköğretim	47	2,170	0,989	0,558	0,694	-
	2. Lise	59	2,292	0,897			
	3. Ön Lisans	46	2,097	0,905			
	4. Lisans	72	2,236	1,007			
	5. Lisansüstü	26	2,403	0,839			
Toplam		250					

*p<0,05

Ebeveynlerin eğitim durumlarına göre cinsel iletişim dilini kullanma düzeyleri (F=2,708; p=0,031) ile alt boyut olan cinsel içeriğe göre hareket etme düzeyleri (F=5,033; p=0,001) arasında anlamlı farklılık vardır. Tukey sonuçlarına göre; lisansüstü mezunu olan ebeveynlerin cinsel iletişim dilini lisans mezunu olan ebeveynlerden daha doğru kullandıkları tespit edilmiştir. Bununla birlikte lisansüstü mezunu olan ebeveynlerin, ilköğretim, lise ve lisans mezunu olan ebeveynlerden daha fazla içeriğine göre çocuklarıyla doğru iletişim kurdukları belirlenmiştir. Ebeveynlerin eğitim durumlarına göre beden dilini kullanma, süreci yönetme ve kaygılanma düzeyleri birbirine yakın çıkmıştır.

Katılımcı anne ve babaların çalışma durumlarına göre cinsel iletişim dilini kullanma düzeyleri arasında anlamlı bir farklılığın olup olmadığına bakılmış olup ilgili sonuçlar Tablo 7’de gösterilmiştir.

Tablo 6: Cinsel İletişim Dilini Kullanma Düzeyinin Ebeveynlerin Çalışma Durumları Açısından Karşılaştırılması

Çalışma Durumu		N	\bar{X}	σ	F	p	Tukey
Cinsel İletişim Dili	1. Çalışıyorum	126	3,075	0,450	5,220	0,006*	1>2
	2. Çalışmıyorum	114	2,915	0,410			
	3. Emekliyim	10	3,204	0,423			
İçerik	1. Çalışıyorum	126	3,004	0,925	3,415	0,034*	1>2
	2. Çalışmıyorum	114	2,700	0,980			
	3. Emekliyim	10	3,114	0,859			
Beden Dili	1. Çalışıyorum	126	3,046	0,909	3,809	0,023*	3>2
	2. Çalışmıyorum	114	2,884	0,955			
	3. Emekliyim	10	3,680	0,413			
Süreci Yönetme	1. Çalışıyorum	126	3,331	0,708	0,502	0,606	-
	2. Çalışmıyorum	114	3,250	0,742			
	3. Emekliyim	10	3,171	0,740			
Kaygı	1. Çalışıyorum	126	2,208	0,952	0,095	0,909	-
	2. Çalışmıyorum	114	2,256	0,945			
	3. Emekliyim	10	2,175	0,808			
Toplam		250					

*p<0,05

Ebeveynlerin çalışma durumlarına göre cinsel iletişim dilini kullanma düzeylerinde (F=5,220; p=0,006) ve alt boyutlar olan içerik (F=3,415; p=0,034) ve beden dili (F=3,809; p=0,023) boyutlarında anlamlı farklılıkların olduğu göze çarpmaktadır. Buna göre; çalışan ebeveynlerin, çalışmayan ebeveynlerden daha fazla cinsel iletişim dilini doğru kullandıkları ve konunun içeriğine göre çocuklarıyla daha doğru iletişim kurdukları belirlenmiştir. Öte yandan

emekli olan ebeveynlerin de çalışmayanlardan daha fazla çocuklarıyla cinsel konularda konuşurken beden dillerine dikkat ettikleri tespit edilmiştir. Ancak eğitim durumuna göre ebeveynlerin süreci yönetme ve kaygı düzeyleri arasında anlamlı bir farklılık bulunmamıştır.

Katılımcıların gelir durumlarına göre cinsel iletişim dilini kullanma düzeylerinde anlamlı bir farklılığın olup olmadığı test edilmiş ve ilgili sonuçlar Tablo 8’de verilmiştir.

Tablo 7: Cinsel İletişim Dilini Kullanma Düzeyinin Ebeveynlerin Gelir Durumları Açısından Karşılaştırılması

	Gelir Durumu	N	\bar{X}	σ	F	p	Tukey
Cinsel İletişim Dili	1. Yok	40	2,902	0,443	2,425	0,036*	3>1 4>1,2 5>1,2,3 6>1,2,3 6>4,5
	2. 2400-5000 TL	53	2,933	0,504			
	3. 5001-10000 TL	80	2,988	0,406			
	4. 10001-15000 TL	55	3,103	0,405			
	5. 15001-20000 TL	10	3,143	0,439			
	6. 20001 TL ve üstü	12	3,268	0,324			
İçerik	1. Yok	40	2,514	1,018	1,671	0,142	-
	2. 2400-5000 TL	53	2,849	1,094			
	3. 5001-10000 TL	80	2,975	0,946			
	4. 10001-15000 TL	55	3,007	0,747			
	5. 15001-20000 TL	10	2,671	1,021			
	6. 20001 TL ve üstü	12	2,988	0,855			
Beden Dili	1. Yok	40	2,880	1,067	0,926	0,465	-
	2. 2400-5000 TL	53	2,984	0,858			
	3. 5001-10000 TL	80	2,940	0,989			
	4. 10001-15000 TL	55	3,214	0,802			
	5. 15001-20000 TL	10	2,760	0,782			
	6. 20001 TL ve üstü	12	3,033	0,956			
Süreci Yönetme	1. Yok	40	3,435	0,664	2,746	0,020*	5>1
	2. 2400-5000 TL	53	3,175	0,850			
	3. 5001-10000 TL	80	3,207	0,720			
	4. 10001-15000 TL	55	3,231	0,691			
	5. 15001-20000 TL	10	3,885	0,210			
	6. 20001 TL ve üstü	12	3,595	0,374			
Kaygı	1. Yok	40	2,325	1,008	2,583	0,027*	2>6
	2. 2400-5000 TL	53	2,405	1,007			
	3. 5001-10000 TL	80	2,312	0,929			
	4. 10001-15000 TL	55	2,090	0,853			
	5. 15001-20000 TL	10	1,850	0,818			
	6. 20001 TL ve üstü	12	1,520	0,548			
Toplam		250					

*p<0,05

Ebeveynlerin gelir durumlarına göre cinsel iletişim dilini kullanma düzeylerinde (F=4,425; p=0,003) ve alt boyutlar olan süreç yönetimi (F=2,746; p=0,020) ve kaygı (F=2,583; p=0,027) boyutlarında anlamlı farklılıkların olduğu görülmektedir. Tukey sonuçları incelendiğinde; genel olarak gelir düzeyi arttıkça ebeveynlerin cinsel iletişim dilini daha doğru kullandıkları ortaya çıkmıştır. Süreç yönetimi konusunda 15001-20000 TL geliri olanlar, geliri olmayanlardan daha iyi süreci yönetirken; 2400-5000 TL geliri olanların ise 20001 ve üzerinde geliri olanlardan daha fazla kaygı yaşadıkları ortaya çıkmıştır.

Ebeveynlerin sahip oldukları çocuk sayısına göre cinsel iletişim dilini kullanma düzeyleri karşılaştırılmış olup ilgili sonuçlar Tablo 9’da sunulmuştur.

Tablo 8: Cinsel İletişim Dilini Kullanma Düzeyinin Ebeveynlerin Sahip Oldukları Çocuk Sayısı Açısından Karşılaştırılması

Çocuk Sayısı		N	\bar{X}	σ	F	p	Tukey
Cinsel İletişim Dili	1. 1 Çocuk	44	3,062	0,427	1,464	0,225	-
	2. 2 Çocuk	142	3,009	0,441			
	3. 3 Çocuk	43	2,898	0,432			
	4. 4 ve Üstü	21	3,105	0,443			
İçerik	1. 1 Çocuk	44	2,776	0,822	1,273	0,284	-
	2. 2 Çocuk	142	2,900	0,977			
	3. 3 Çocuk	43	2,717	1,044			
	4. 4 ve Üstü	21	3,176	0,883			
Beden Dili	1. 1 Çocuk	44	3,150	0,838	0,678	0,566	-
	2. 2 Çocuk	142	2,987	0,916			
	3. 3 Çocuk	43	2,962	0,988			
	4. 4 ve Üstü	21	2,819	1,075			
Süreci Yönetme	1. 1 Çocuk	44	3,370	0,567	0,446	0,720	-
	2. 2 Çocuk	142	3,283	0,763			
	3. 3 Çocuk	43	3,196	0,690			
	4. 4 ve Üstü	21	3,333	0,826			
Kaygı	1. 1 Çocuk	44	2,085	0,970	0,985	0,401	-
	2. 2 Çocuk	142	2,251	0,928			
	3. 3 Çocuk	43	2,383	0,931			
	4. 4 ve Üstü	21	2,059	0,980			
Toplam		250					

*p<0,05

Ebeveynlerin sahip oldukları çocuk sayısına göre cinsel iletişim dilini kullanma düzeyleri ile alt boyutlar olan cinsel içeriğe göre hareket etme, beden dilini doğru kullanma, süreci iyi yönetme ve kaygılanma düzeyleri birbirine yakın çıkmıştır (p>0,05).

Katılımcıların sahip oldukları çocukların cinsiyetine göre cinsel iletişim dilini kullanma düzeylerinde anlamlı bir farklılığın olup olmadığı test edilmiş ve ilgili sonuçlar Tablo 10'da verilmiştir.

Tablo 9: Cinsel İletişim Dilini Kullanma Düzeyinin Ebeveynlerin Sahip Oldukları Çocukların Cinsiyeti Açısından Karşılaştırılması

Çocuk Cinsiyeti		N	\bar{X}	σ	F	p	Tukey
Cinsel İletişim Dili	1. Sadece kız çocuğu	55	3,022	0,428	1,505	0,224	-
	2. Kız ve Erkek Çocuğu	124	3,044	0,438			
	3. Sadece Erkek Çocuğu	71	2,932	0,444			
İçerik	1. Sadece kız çocuğu	55	2,919	0,898	1,028	0,359	-
	2. Kız ve Erkek Çocuğu	124	2,927	1,005			
	3. Sadece Erkek Çocuğu	71	2,732	0,916			
Beden Dili	1. Sadece kız çocuğu	55	3,210	0,919	3,192	0,043*	1>3
	2. Kız ve Erkek Çocuğu	124	3,017	0,896			
	3. Sadece Erkek Çocuğu	71	2,797	0,960			
Süreci Yönetme	1. Sadece kız çocuğu	55	3,179	0,851	0,825	0,439	-
	2. Kız ve Erkek Çocuğu	124	3,328	0,689			
	3. Sadece Erkek Çocuğu	71	3,301	0,675			
Kaygı	1. Sadece kız çocuğu	55	2,304	0,894	0,238	0,788	-
	2. Kız ve Erkek Çocuğu	124	2,215	0,954			
	3. Sadece Erkek Çocuğu	71	2,193	0,961			
Toplam		250					

*p<0,05

Ebeveynlerin sahip oldukları çocukların cinsiyetine göre cinsel iletişim dilini kullanma düzeyleri ile alt boyutlar olan cinsel içeriğe göre hareket etme, süreci iyi yönetme ve kaygılanma düzeyleri birbirine yakın çıkmıştır (p>0,05). Ancak beden dilini doğru kullanma düzeylerinin anlamlı farklılık gösterdiği tespit edilmiştir (F=3,192; p=0,043). Buna göre sadece kız çocuğu olan ebeveynlerin, sadece erkek çocuğu olan ebeveynlerden daha fazla beden dillerine dikkat ettikleri belirlenmiştir.

Katılımcı anne ve babaların sahip oldukları aile tipine göre cinsel iletişim dilini kullanma düzeyleri arasında anlamlı bir farklılığın olup olmadığına bakılmış olup ilgili sonuçlar Tablo 11'de gösterilmiştir.

Tablo 10: Cinsel İletişim Dilini Kullanma Düzeyinin Ebeveynlerin Sahip Olduğu İle Tipi Açısından Karşılaştırılması

Aile Tipi	N	\bar{X}	σ	F	p	Tukey	
Cinsel İletişim Dili	1. Tek Ebeveynli	30	2,962	0,444	0,374	0,688	-
	2. Çekirdek Aile	204	3,019	0,437			
	3. Geniş Aile	16	2,948	0,469			
İçerik	1. Tek Ebeveynli	30	2,761	0,887	1,554	0,213	-
	2. Çekirdek Aile	204	2,914	0,955			
	3. Geniş Aile	16	2,508	1,082			
Beden Dili	1. Tek Ebeveynli	30	2,973	0,880	1,076	0,343	-
	2. Çekirdek Aile	204	3,026	0,929			
	3. Geniş Aile	16	2,675	0,992			
Süreci Yönetme	1. Tek Ebeveynli	30	3,314	0,695	3,116	0,046*	3>2
	2. Çekirdek Aile	204	3,250	0,740			
	3. Geniş Aile	16	3,714	0,353			
Kaygı	1. Tek Ebeveynli	30	2,316	0,944	0,187	0,830	-
	2. Çekirdek Aile	204	2,212	0,942			
	3. Geniş Aile	16	2,281	0,969			
Toplam	250						

*p<0,05

Aile tipine göre ebeveynlerin cinsel iletişim dilini kullanma düzeyleri ile alt boyutlar olan cinsel içeriğe göre hareket etme, beden dilini doğru kullanma ve kaygılanma düzeyleri birbirine yakın çıkmıştır (p>0,05). Ancak cinsel konularda süreci iyi yönetmede farklılık olduğu görülmektedir (F=3,116; p=0,046). Bu bağlamda geniş aile tipine sahip ebeveynlerin, çekirdek aile tipine sahip ebeveynlerden daha fazla cinsel konularda süreci iyi yönettikleri tespit edilmiştir.

SONUÇ

Anne ve babaların birbirleriyle iletişim şekilleri, çocukların sosyal çevre ile kuracakları iletişime rehberlik etmektedir. Eşlerin birbirleri ile kurdukları iletişim, annenin çocuğu ile babanın çocuğu ile ve çocukların birbirleri ile kurduğu iletişim aile içerisindeki iletişim hakkında da yol gösterici olmaktadır. Bu nedenle ilerde yetişkin olacak çocukların gelişiminin sağlıklı olabilmesi için aile içi iletişime gereken önemin verilmesi ve konunun irdelenmesi gerekmektedir. Bu gereklilikten yola çıkarak Antalya'nın Alanya ilçesinde faaliyet gösteren ve nispeten diğerlerine göre daha fazla tercih edilen bir devlet okulundaki öğrencilerin anne ve babaları üzerine bir alan çalışması gerçekleştirilmiştir. Araştırmaya 6., 7. ve 8. sınıf 250 öğrencinin anne veya babası araştırmaya dahil edilmiştir. Çalışmada ebeveynlerin cinsel iletişim dilini kısmen doğru kullandıkları tespit edilmiştir. Başka bir deyişle çocuklarıyla cinsel sorunlarını konuşurken konunun içeriğine ve beden dillerine kısmen de olsa dikkat ederek harekete ettikleri görülmüştür. Bununla birlikte ebeveynlerin kaygı düzeylerinin düşük ve süreci iyi yönettikleri tespit edilmiştir.

Çalışmada katılımcı ebeveynlerin cinsel iletişim dilini kullanabilme düzeyleri ebeveynlik rollerine, çalışma durumu, gelir durumu, çocuk sayısı, çocukların cinsiyeti, yaş, eğitim düzeyi ve aile tipi değişkenleri açısından karşılaştırılmıştır. Bu kapsamda babaların cinsel iletişim dilini annelerden daha doğru kullandıkları belirlenmiştir. Ebeveynlerin beden dilini kullanma, süreci yönetme ve kaygı düzeyleri birbirine yakın çıkmıştır. İçerik boyutunda ise bir farklılığın olduğu göze çarpmakla birlikte babaların, annelerden daha fazla konunun içeriğine göre çocuklarıyla cinselliği doğru konuşabildikleri tespit edilmiştir.

Çalışmada yaşı 36-45 arasında olan anne ve babaların cinsel iletişim dilini 18-35 yaşlarında olan anne ve babalardan daha doğru kullandıkları; buna karşın 18-35 yaşlarında olan anne ve babaların, 36-45 yaşlarında olan anne ve babalardan daha fazla kaygılandıkları tespit edilmiştir.

Eğitim durumu itibarıyla lisansüstü mezunu olan ebeveynlerin cinsel iletişim dilini lisans mezunu olan ebeveynlerden daha doğru kullandıkları tespit edilmiştir. Bununla birlikte lisansüstü mezunu olan ebeveynlerin, ilköğretim, lise ve lisans mezunu olan ebeveynlerden daha fazla içeriğine göre çocuklarıyla doğru iletişim kurdukları belirlenmiştir. Ebeveynlerin eğitim durumlarına göre beden dilini kullanma, süreci yönetme ve kaygılanma düzeyleri birbirine yakın çıkmıştır. Artan, Ceylan ve Adıbatmaz (2020) tarafından yapılan, 15 yaşından küçük en az bir çocuğa sahip toplam 186 anne ve babadan oluşan çalışma grubunda yükseköğrenime sahip ebeveynlerin, ilk ve ortaokul öğrenimine sahip ebeveynlere göre cinsel iletişim yönünden süreci yönetmelerinin daha olumlu düzeyde olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Çalışan ebeveynlerin, çalışmayan ebeveynlerden daha fazla cinsel iletişim dilini doğru kullandıkları ve konunun içeriğine göre çocuklarıyla daha doğru iletişim kurdukları belirlenmiştir. Öte yandan emekli olan ebeveynlerin de çalışmayanlardan daha fazla çocuklarıyla cinsel konularda konuşurken beden dillerine dikkat ettikleri tespit edilmiştir. Ancak eğitim durumuna göre ebeveynlerin süreci yönetme ve kaygı düzeyleri arasında anlamlı bir

farklılık bulunmamıştır. Çelik (2022)'in tarafından yapılan çalışmada, çalışan annelerin çalışmayan annelere göre çocukları ile cinsel iletişime daha yatkın ve kaygıları daha az olarak tespit edilmiştir.

Genel olarak gelir düzeyi arttıkça ebeveynlerin cinsel iletişim dilini daha doğru kullandıkları ortaya çıkmıştır. Süreç yönetimi konusunda 15001-20000 TL geliri olanlar, geliri olmayanlardan daha iyi süreci yönetirken; 2400-5000 TL geliri olanların ise 20001 ve üzerinde geliri olanlardan daha fazla kaygı yaşadıkları ortaya çıkmıştır. Gelir durumu yüksek annelerin, erişebilecekleri kaynak sayısının fazla olmasına bağlı olarak cinsel eğitim hakkında daha çok bilgiye ulaşabildikleri ve gelir durumlarına paralel olarak çocuklarıyla alakalı merak ettikleri her hangi bir konu hakkında daha kolay uzman desteğine başvurabildikleri için çocuklarıyla sağlıklı cinsel iletişim dili oluşturabildikleri düşünülmektedir (Çelik,2022).

Ebeveynlerin sahip oldukları çocuk sayısına göre cinsel iletişim dilini kullanma düzeyleri ile alt boyutlar olan cinsel içeriğe göre hareket etme, beden dilini doğru kullanma, süreci iyi yönetme ve kaygılanma düzeyleri birbirine yakın çıkmıştır. Dereli ve Dereli (2017)'nin araştırma sonucuna göre ebeveyn ve çocuk ilişkisinin çocuk sayısı değişkenine göre değişmediği sonucuna ulaşılmıştır.

Ebeveynlerin sahip oldukları çocukların cinsiyetine göre cinsel iletişim dilini kullanma düzeyleri ile alt boyutlar olan cinsel içeriğe göre hareket etme, süreci iyi yönetme ve kaygılanma düzeyleri birbirine yakın çıkmıştır. Ancak sadece kız çocuğu olan ebeveynlerin, sadece erkek çocuğu olan ebeveynlerden daha fazla beden dillerine dikkat ettikleri belirlenmiştir.

Aile tipine göre ebeveynlerin cinsel iletişim dilini kullanma düzeyleri ile alt boyutlar olan cinsel içeriğe göre hareket etme, beden dilini doğru kullanma ve kaygılanma düzeyleri birbirine yakın çıkmıştır. Buna karşın geniş aile tipine sahip ebeveynlerin, çekirdek aile tipine sahip ebeveynlerden daha fazla cinsel konularda süreci iyi yönettikleri tespit edilmiştir.

Çocukların gelişimlerine uygun olarak cinsellikle ilgili doğru bilgilere ulaşma hakları vardır. Cinsel bilgiler çocuğun yaşına ve gelişim dönemlerine uygun içerikte ve tarzda aktarılması önemlidir. Cinsellikle ilgili bilgiye ulaşabilecekleri birincil kaynak aileleridir. Kulaktan dolma, defolu ve yanlış bilgilerin yerine çocukların yaşına ve gelişimine uygun cinsel eğitim verilmesinin, ilerleyen yaşlarda sağlıklı cinsel yaşantının temellerini oluşturduğu bilinmektedir. Ailelerin bu konudaki bilgi düzeylerini arttırmak ve geliştirmek amacıyla, kanıta dayalı cinsel eğitim planlarının hazırlanması ve uygulanması çocuklarının sağlıklı gelişimlerine olumlu yönde katkı sağlayacaktır.

KAYNAKÇA

- Akgül, A. ve Çevik, O. (2003). İstatistiksel analiz teknikleri, SPSS'te işletme yönetimi uygulamaları. Ankara: Emek Ofset Yayınevi.
- Artan, İ., Ceylan, Ş. ve Kurnaz-Adıbatmaz, F. (2020). Ebeveynler için cinsel iletişim ölçeği: güvenilirlik ve geçerlik çalışması. Hacettepe University Faculty of Health Sciences Journal, 7 (2), 136-158.
- Baydar-Arıcan, H.Ö. (2020). Sevgi Evlerinde Kalan Ergen Kızlara Uygulanan Fiziksel Aktivite Programının İletişim Becerilerine ve Olumlu Olumsuz Duygularına Etkisi, Doktora Tezi.
- Bayrak, G., Başgöl, Ş. N., ve Gündüz, T. (2011). Ailede cinsel eğitim. İstanbul: Timaş Yayınları.
- Büyüköztürk, Ş., Akgün, Ö. E., Özkahveci, Ö. ve Demirel, F. (2004). Güdülenme ve öğrenme stratejileri ölçeğinin Türkçe formunun geçerlilik ve güvenilirlik çalışması. Kuram ve Uygulamada Eğitim Bilimleri, 4 (2), 207-239.
- Byrne, B. M. (2012). Structural equation modeling with mplus basic concepts, applications, and programming. Routledge.
- Bacıoğlu, S., Tezel, D. (2020) Ebeveynlerin Çocuklarıyla Cinsellik Hakkında Konuşma Stratejileri ve Öz-Yeterlikleri. Boğaziçi Üniversitesi Eğitim Dergisi. Vol. 37(2)
- Çelik B. (2022) Ebeveynlerin Çocuklarıyla Olan Cinsel İletişim Dili ve Kendi Ebeveynlerinde Algıladıkları Cinsel İletişim Dilinin İncelenmesi, Hacettepe Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Yüksek Lisan Tezi, Ankara,
- Dökmen, Ü. (2016). İletişim çatışmaları ve empati. İstanbul: Sistem.
- Eser, M. (2008). Anne babaların cinsel kimlik gelişimiyle ilgili tutumlarının çocuğun cinsel kimlik gelişimine etkisi (Yüksel Lisans Tezi). Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Konya.
- İşler, S. ve Gürşimşek, A.I. (2018). 3-6 yaş çocuklarının cinsel eğitiminin gerekliliği ile ilgili ebeveyn görüşlerinin incelenmesi. Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi, 38 (3), 845-867.
- Karasar, N. (2014). Bilimsel araştırma yöntemi. Ankara: Nobel Yayınları.
- Karataş, S., Sertelin Mercan, Ç. ve Düzen, A. (2016). Ergenlerin ebeveyn ilişkilerine yönelik algıları: nitel bir inceleme. Balıkesir Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, 19 (36), 237-258.

- Keçialan, R. ve Ocakçı, A. F. (2018). Ergenlerde yapılan sosyal beceri eğitiminin iletişim ve öfke kontrolüne etkisi. *Medical Sciences*, 13 (3), 58-65.
- Küçükali, R. (2018). Aile içi iletişim ve anne baba tutumları. İçinde R. Küçükali (Ed.), *Çocuk ve Aile* (ss. 87-108). İstanbul: Anı Yayıncılık.
- Mastrotheodoros, S., Van der Graaff, J., Deković, M., Meeus, W. H. J., & Branje, S. J. T.(2019). Coming closer in adolescence: convergence in mother, father, and ado-lescent reports of parenting. *Journal of Research on Adolescence*, 29 (4), 846–862.
- Önder, A. (2003). *Ailede iletişim*. 1. Baskı. İstanbul: Morpa Kültür Yayınları
- Özmen, F. (2007). Algılanan aile içi iletişim biçimlerinin ergenlerin benlik saygısına etkisi ve bir uygulama örneği (Yüksek Lisans Tezi). Anadolu Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Eskişehir.
- Öztürk, M. O. (1997). *Ruh sağlığı bozuklukları*. Ankara: Hekimler Yayın Birliği.
- Şahin, S. ve Aral, N.(2012). Aile içi iletişim. *Ankara Sağlık Bilimleri Dergisi*, 1 (3), 55-66
- Şen, M. (2011). Türkiye’de ergen profili. *Sosyal Politika Çalışmaları Dergisi*, 27 (27), 89-102.
- Tabachnick, B. G. ve Fidell, L. S. (2013). *Using multivariate statistics*. Pearson Education Limited, USA.
- Taşçı, A. İ. (2010). *Cinsel eğitim*. İstanbul: İz Yayınları
- Üçok, A. (2014). *Ailede anne-baba-çocuk iletişimi üzerine sosyolojik bir değerlendirme* (Yüksek Lisans Tezi). Kırıkkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kırıkkale.
- Yaşlıoğlu, M. M. (2017). Sosyal bilimlerde faktör analizi ve geçerlilik: keşfedici ve doğrulayıcı faktör analizlerinin kullanılması. *İstanbul Üniversitesi İşletme Fakültesi Dergisi*, 46 (Özel Sayı) 74-85.
- Yavuzer, H. (2005). *Ana-baba ve çocuk*. 18. Baskı, İstanbul: Remzi Kitabevi